

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-05-17
Besvaras senast
2023-05-24 kl. 12.00

Till statsrådet Johan Forssell (M)

2022/23:688 Handelsavtal

Sedan ett tag tillbaka är många av de handelsavtal som EU har arbetat med i slutskedet av sin process. Det gäller bland annat avtalen med Chile, Mercosur och Kina. Alla dessa avtal har på olika sätt blivit kritiserade, och stora problem finns i handelsrelationerna som ännu inte är lösta.

I fallet Mercosuravtalet har miljö-, urfolks-, småbrukarorganisationer och fackliga organisationer kritiserat avtalet. Dessutom är flera länder inte villiga att skriva under avtalet med den utformning det har i dag. Avtalet kommer att leda till utökad produktion av livsmedel i Mercosurländerna, vilket i sig kommer att leda till fortsatt skogsskövling och kontaminering av vatten och mark samt urholka urfolkens rättigheter än mer. Ett tydligt exempel är hur avtalet öppnar upp för export av EU-förbjudna bekämpningsmedel; om ett medel är förbjudet i Europa på grund av sin toxicitet ska det inte heller exporteras till tredje land. Avtalet är inte heller utformat för att uppmuntra vidareförädling eller för att stärka miljö- och klimatarbetet, vilket borde vara en grund för handelsavtal i stället för att man cementerar existerande produktionsformer och maktförhållanden.

Efter många år av förhandlingar finns sedan 2020 ett principavtal om investeringar mellan EU och Kina på plats kallat Comprehensive Agreement on Investment (CAI). EU-parlamentet valde dock 2021 att frysa ratificeringen på grund av bristande mänskliga rättigheter. Vänsterpartiet anser att Sverige bör vara kritiskt till denna typ av frihandelsavtal. Avtalet har mött en omfattande kritik, bland annat från Europafacket Etuc och en lång rad andra fackliga människorättsorganisationer, för att åtaganden om mänskliga rättigheter är alltför vaga.

Den chilenska regeringen har gjort sig skyldig till omfattande kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Den stora ekonomiska ojämlikheten, diskrimineringen av urfolk, miljöförstörelsen och försäljningen av vattenrättigheter är inskränkningar av de mänskliga rättigheterna. Detta associeringsavtal borde ha använts som ett verktyg att driva utvecklingen i Chile i en mer demokratisk bana än vad som nu är fallet, i synnerhet då EU har i åtanke att säkra en del av mineralförsörjningen genom exploatering av bland annat litium. Om de ska säkra vår försörjning måste vi bidra till att inte bara säkra de lokala samhällenas välbefinnande utan även möjligheterna för vidareförädling.

Vänsterpartiet menar generellt att Sverige inte ska ingå i internationella handelsavtal vars effekt förvärrar klimatkrisen och bryter mot de mänskliga rättigheterna.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Johan Forssell:

Var i processen st r regeringen med handelsavtalen med Mercosur, Chile och Kina, och planerar statsrådet och regeringen att vidta åtgärder med anledning av problemen som nämnts ovan?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

 verl mnas enligt uppdrag

Anna Aspegren